สารบัญ

ทบทวนความรู้ภาษาไทย 7

สาระที่ 1 **การอ่าน** 8

การอ่านสะกดคำ 9

การอ่านอักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน 10

การอ่านจับใจความสำคัญจากสื่อประเภทต่างๆ 14

การอ่านข้อมูลจากภาพ แผนผัง แผนที่ แผนภูมิและกราฟ 19

การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ 21

มารยาทในการอ่าน 22

สาระที่ 2 **การเขียน** 23

การเขียนสะกดคำ 24

โวหารในการเขียน 25

การเขียนย่อความ 27

การเขียนจดหมาย 28

การเขียนเรียงความ 31

การกรอกแบบรายการ 32

การเขียนคำขวัญ 33

การเขียนคำอวยพร 33

การเขียนประกาศ 34

มารยาทในการเขียน 35

สาระที่ 3 **การฟัง การดู และการพูด** 36
การฟังและการดู 37
การพูด 38
มารยาทในการพูด 42

สาระที่ 4 **หลักการใช้ภาษาไทย** 43
ระบบเสียงในภาษาไทย 44
ไตรยางค์และการผันเสียงวรรณยุกต์ 47
พยางค์เป็น-พยางค์ตาย 50
คำพ้อง 50
การสร้างคำ 51
ชนิดของคำ 54
ประโยค 62
ระดับภาษา 64
ราชาศัพท์ 66
สำนวนไทย 68
ภาษาไทยถิ่นและภาษามาตรฐาน 69
การใช้พจนานุกรม 71
คำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ 72
คำคล้องจองและการแต่งคำประพันธ์ 75

สาระที่ 5 **วรรณคดีและวรรณกรรม** 78
คุณค่าด้านวรรณศิลป์ 79
คุณค่าด้านข้อคิดและเนื้อหา 81
คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม 82

ข้อสอบภาษาไทยสับขาหลอก ชุดที่ 1 85
เฉลยกลเม็ดสับขาหลอก ชุดที่ 1 91
ข้อสอบภาษาไทยสับขาหลอก ชุดที่ 2 103
เฉลยกลเม็ดสับขาหลอก ชุดที่ 2 109
ข้อสอบภาษาไทยสับขาหลอก ชุดที่ 3 122
เฉลยกลเม็ดสับขาหลอก ชุดที่ 3 128
ข้อสอบภาษาไทยสับขาหลอก ชุดที่ 4 141
เฉลยกลเม็ดสับขาหลอก ชุดที่ 4 149
ข้อสอบภาษาไทยสับขาหลอก ชุดที่ 5 164
เฉลยกลเม็ดสับขาหลอก ชุดที่ 5 171
บรรณานุกรม 187
จากใจนักเขียน 190
ประวัตินักเขียน 191

ทบทวน
วิชา
ภาษาไทย

สาระที่ 1

การอ่าน

การอ่านสะกดคำ

~ เป็นการวัดการอ่านออกเสียงด้วยการเขียนคำอ่านที่ถูกต้องตามหลัก

~ ควรยึดการอ่านตามหลักไว้ก่อนเป็นอันดับแรก เช่น ภรรยา <u>ต้องอ่านตามหลักว่า พัน-ยา</u> แต่ถ้าอ่านตามความนิยมจะอ่านว่า พัน-ระ-ยา

หลักการสำคัญของการเขียนคำอ่าน

1. การอ่านสะกดคำจะวัดจากการเขียนคำอ่าน โดยเขียนเครื่องหมาย (-) แยกทีละพยางค์
2. จากนั้นเปลี่ยนรูปพยัญชนะต้นให้สะกดง่ายขึ้น (ไม่ใช้รูปพยัญชนะเดิมที่ใช้เขียนคำภาษาบาลี สันสกฤต คือ ฆ ญ ฌ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ธ ภ ศ ษ ฬ) เช่น ปริญญา อ่านว่า ปะ-ริน-ยา, สาธิต อ่านว่า สา-ทิด, ศาสนา อ่านว่า สาด-สะ-หนา
3. เปลี่ยนพยัญชนะสะกดให้เป็นรูปตรงตามมาตราตัวสะกด
   - ~ **แม่กก** (ก ข ค ฆ เป็นตัวสะกด) ใช้ ก สะกด
   - ~ **แม่กด** (ด ต ถ ท ธ ฏ ฏ ฑ ฐ ฒ จ ช ซ ศ ษ ส เป็นตัวสะกด) ใช้ ด สะกด
   - ~ **แม่กบ** (บ ป พ ภ ฟ เป็นตัวสะกด) ใช้ บ สะกด
   - ~ **แม่กน** (น ณ ญ ร ล ฬ เป็นตัวสะกด) ใช้ น สะกด
   - ~ **แม่กง** ใช้ ง สะกด
   - ~ **แม่กม** ใช้ ม สะกด
   - ~ **แม่เกย** ใช้ ย สะกด
   - ~ **แม่เกอว** ใช้ ว สะกด

ตัวอย่าง

ปริมาตร อ่านว่า ปะ-ริ-มาด, จักรวาล อ่านว่า จัก-กระ-วาน

page01_□□□□□□□□□□□□.indd 9 23/8/61 14:18

4. คำที่อ่านแบบอักษรนำ **อย่าลืม**เติมตัวอักษร ห
เช่น ถนน อ่านว่า ถะ-หนน, เถลิง อ่านว่า ถะ-เหลิง, เสลา อ่านว่า สะ-เหลา
5. คำที่เป็นคำควบไม่แท้ **อย่าลืม**เขียนรูปพยัญชนะตามเสียงที่ออกเพียงเสียงเดียว
เช่น อินทรีย์ อ่านว่า อิน-ซี, ไซร้ อ่านว่า ไซ้, เศรษฐี อ่านว่า เสด-ถี
6. คำที่มีตัวการันต์จะ**ไม่อ่าน**ตัวอักษรที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับ แต่บางคำพยัญชนะการันต์ก็มีมากกว่า 1 ตัว
เช่น สงฆ์ (อ่านว่า สง), สายสิญจน์ (อ่านว่า สาย-สิน), ลักษมณ์ (อ่านว่า ลัก)

การอ่านอักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน

การอ่านอักษรย่อ

~ อักษรย่อ เป็นการเขียนคำให้สั้นลงโดยใช้เครื่องหมายมหัพภาค (.) คือ **เครื่องหมายจุด**

~ การอ่านอักษรย่อต้องอ่านคำเต็มเท่านั้น เช่น พ.ศ. อ่านว่า พุทธศักราช, กทม. อ่านว่า กรุงเทพมหานคร, ค.ศ. อ่านว่า คริสต์ศักราช

หลักการของอักษรย่อ

1. มักใช้พยัญชนะต้นของพยางค์แรกเป็นตัวย่อ
2. ถ้าใช้ตัวย่อตัวเดียวแล้วสับสน อาจใช้พยัญชนะต้นของคำถัดไปร่วมด้วย เช่น ตำรวจ = ตร.
3. ตัวย่อไม่ควรใช้สระ **ยกเว้น** คำที่ใช้มาก่อนแล้ว
เช่น เมษายน = เม.ย. โทรศัพท์ = โทร.

page01_□□□□□□□□□□□□.indd 10 23/8/61 14:18

4. ตัวย่อต้องมีเครื่องหมายจุดเสมอ ตัวย่อตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปจะใส่เครื่องหมายจุดที่ตัวสุดท้าย **ยกเว้น** ตัวที่ใช้มาก่อนแล้ว
เช่น ตำบล = ต. รองศาสตราจารย์ = รศ. ไปรษณีย์ = ปณ.

การอ่านเครื่องหมายวรรคตอน

เป็นเครื่องหมายประกอบการเขียน มีลักษณะการนำไปใช้สรุปได้ดังนี้

เครื่องหมาย	ชื่อเรียก/คำอ่าน	การนำไปใช้	ตัวอย่าง
...	จุดไข่ปลา	~ ใช้ละเพื่อแสดงว่าตัดตอนข้อความมาบางส่วน ~ ใส่จุดอย่างน้อย 3 จุด	นี่เป็นวิธีคิดในการแสวงหาดินแดนใหม่ของชาวยุโรป....
,	จุลภาค	~ ใช้คั่นจำนวนเลขนับจากหลักหน่วยไปทีละ 3 หลัก นับจากข้างหลัง	รวม 15,345,777 บาท
		~ ใช้แยกคำ ข้อความ หรือประโยคย่อยเพื่อไม่ให้สับสน	สำนักการสังคีต, สำนักโบราณคดี, สังกัดกรมศิลปากร
		~ ใช้คั่นคำในรายการที่เขียนต่อๆ กัน 3 รายการขึ้นไป	เทศกาลผลไม้เมืองจันท์ มีทุเรียน, มังคุด, เงาะ, ลองกอง
:	ทวิภาค อ่านว่า ต่อ	~ ใช้แสดงมาตราส่วน เช่น แผนที่สัดส่วน	อัตราส่วนปุ๋ยหมักต้องใช้กากน้ำตาลและผลไม้ในอัตราส่วน 1 : 3
/	ทับ อ่านว่า ทับ, ต่อ	~ ใช้ขีดหลังจำนวนเลขเพื่อแบ่งจำนวนย่อยออกจากจำนวนใหญ่ เช่น บ้านเลขที่ ~ ใช้ขีดคั่นระหว่างคำ หมายถึง ต่อ	เลขที่ 7/171 ซ.บำรุง... กิโลเมตร/ชั่วโมง

page01_□□□□□□□□□□□□.indd 11 23/8/61 14:18

เครื่องหมาย	ชื่อเรียก/คำอ่าน	การนำไปใช้	ตัวอย่าง
( )	นขลิขิต หรือวงเล็บ อ่านว่า วงเล็บเปิด... (ข้อความ...) วงเล็บปิด	~ ใช้เพื่อคร่อมข้อความที่ต้องการอธิบายให้ชัดเจนขึ้น	โปรดใช้เส้นทางรถไฟฟ้าใต้ดินสายสีม่วง (บางซื่อ-หัวลำโพง)
?	ปรัศนี	~ ใช้วางหลังประโยคคำถาม ~ ใช้หลังข้อความ แสดงความสงสัยหรือไม่แน่ใจ	ใครต้องการหนังสือบ้าง?
ฯ	ไปยาลน้อย	~ ใช้ละบางส่วนของคำ แต่ต้องเป็นชื่อเฉพาะที่รู้จักอยู่แล้ว	กรุงเทพฯ (กรุงเทพมหานคร)
ฯลฯ	ไปยาลใหญ่ อ่านว่า ละ หรือ และอื่นๆ	~ ใช้ละคำที่ยังมีอีกมาก	ในบรรดาขนมไทยที่ขึ้นชื่อ ได้แก่ ฝอยทอง ทองหยิบ ทองเอก เม็ดขนุน ฯลฯ
ๆ	ไม้ยมก	~ ใช้เขียนหลังคำซ้ำ	~ เสื้อสีขาวๆ ~ กลุ่มคนพวกนั้นพูดเรื่องเสียหายไปต่างๆ นานา
-	ยัติภังค์	~ ใช้ใส่เมื่อต้องแยกคำ เพราะสิ้นสุดบรรทัด ~ ใช้แทนความหมาย ถึง	~ รถไฟฟ้าจะเป็นการ-คมนาคมรูปแบบใหม่ ~ นครปฐม-เพชรบุรี

page01_□□□□□□□□□□□□.indd 12 23/8/61 14:18

เครื่องหมาย	ชื่อเรียก/คำอ่าน	การนำไปใช้	ตัวอย่าง
———	สัญประกาศ	~ ใช้ขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญ	วันนี้เป็นวันธรรมสวนะ หรือ<u>วันพระ</u>
“ ”	อัญประกาศ อ่านว่า อัญประกาศเปิด... (ข้อความ...) อัญประกาศปิด	~ ใช้คร่อมข้อความที่เป็นคำพูด ~ ใช้คร่อมคำหรือข้อความที่คัดมาจากที่อื่น	สมดังคำกล่าวที่ว่า “จุดหมายปลายทางอาจไม่สำคัญเท่าระหว่างทาง”
!	อัศเจรีย์	~ ใช้เขียนหลังคำอุทาน	โอ้โห! เฮ้ย! โอ้มายก๊อด!

page01_□□□□□□□□□□□□.indd 13 23/8/61 14:18

การอ่านจับใจความสำคัญจากสื่อประเภทต่างๆ

การอ่านจับใจความ → คือ การอ่านเพื่อหาความคิดหลักของเรื่อง

ใจความสำคัญ → หมายถึง แก่นหรือข้อความสำคัญที่ครอบคลุมเนื้อความทั้งหมด

ใจความรองหรือพลความ → (พน-ละ-ความ) หมายถึง ส่วนขยายความ อาจเป็นการอธิบายให้รายละเอียด ให้คำจำกัดความ ยกตัวอย่าง เปรียบเทียบ หรือแสดงเหตุผล

ข้อควรจำ

การอ่านจับใจความต้อง<u>ตัดส่วนพลความหรือรายละเอียดออกไป</u>
เช่น ตัวอย่าง สำนวนโวหารที่ยกมาเปรียบเทียบ ตัวเลข สถิติ ข้อความที่เป็นคำพูด

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ →

1. อ่านคำถามจากโจทย์ จากนั้นย้อนกลับไปดูชื่อเรื่อง กวาดตาดูคำสำคัญทั้งเรื่อง และดูประเภทของข้อความ
2. อ่านเรื่องอย่างคร่าวๆ จากนั้นเก็บใจความสำคัญจากแต่ละย่อหน้า

page01_□□□□□□□□□□□□.indd 14 23/8/61 14:18

3. ตอบคำถามว่าเรื่องที่อ่าน มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
4. เรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเอง ตัดคำฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็นออกไป

การอ่านจับใจความจากร้อยแก้ว

ประเภทของร้อยแก้ว

1. **บันเทิงคดี** หมายถึง เรื่องราวที่มุ่งเน้นให้ความสนุกสนานเป็นหลัก

นิทาน – เรื่องเล่าที่มีฉาก ตัวละคร

~ ดำเนินเรื่องด้วยตัวละครหลากหลายแบบ อาจเป็นสัตว์ คน หรืออมนุษย์

เช่น ตำนาน (เรื่องเล่าที่มีมาตั้งแต่อดีต มักมีความเหนือจริง ปาฏิหาริย์อยู่ในเรื่อง) นิทานอธิบายเหตุ (เรื่องเล่าที่มาของสิ่งต่างๆ เช่น คน สัตว์ และพืช)

เรื่องสั้น – พัฒนาขึ้นต่อจากนิทาน ดำเนินเรื่องด้วยตัวละครจำนวนน้อย

~ มีโครงเรื่องและแก่นเรื่องเดียว ดำเนินเรื่องไปสู่จุดจบของเรื่องอย่างรวดเร็ว

นวนิยาย – เป็นเรื่องแต่งที่มีความสมจริง

~ มีตัวละครหลากหลายและซับซ้อน มีโครงเรื่องซับซ้อน มีแก่นเรื่องหลักและย่อย

ข้อควรจำ

การอ่านงานประเภทนี้ต้องจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ประเภทของงานเขียน โดยต้องตอบคำถามสำคัญเหล่านี้

เช่น ลำดับเหตุการณ์สำคัญ ลักษณะตัวละคร หรือจุดประสงค์ของผู้แต่ง

page01_□□□□□□□□□□□□.indd 15 23/8/61 14:18

2. **สารคดี** หมายถึง เรื่องราวที่มุ่งเน้นให้ความรู้เป็นหลัก ควบคู่ไปกับความสนุกสนาน
   - ~ เช่น สารคดีชีวิตบุคคล (เล่าประวัติชีวิตและให้ข้อคิด) สารคดีท่องเที่ยว (แนะนำที่ท่องเที่ยวและให้ความรู้) สารคดีสุขภาพ (บอกเล่าปัญหาสุขภาพและกำลังใจในการรักษา)
   - ~ เป็นการเขียนที่เน้นอธิบายให้ความรู้ อาจมีคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่านว่ามีหัวข้ออะไรบ้าง
3. **ข่าวและเหตุการณ์** หมายถึง การรายงานข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
   - ~ มักมีการพาดหัวข่าวที่สะดุดตา และมีเนื้อข่าวให้รายละเอียดการกระทำที่เกิดขึ้น
   - ~ มักมีข้อบกพร่องเรื่องการใช้คำผิดพลาด ผิดความหมาย ต้องสังเกตข้อมูลให้ละเอียด เช่น ลมกระโชก ขู่กรรโชก มักใช้สับสนกันเสมอ
4. **สารโน้มน้าวใจ คำขวัญ โฆษณา** หมายถึง ข้อมูลที่มักจะเชิญชวนให้ผู้อ่านคล้อยตาม หรือเห็นด้วย
   - ~ ต้องสังเกตคำ อ่านข้อความอย่างละเอียด แล้วคิดตามว่าสมจริงหรือไม่
   - ~ งานโฆษณาต้องแปลความหมายให้ออก เพราะมักจะซ่อนคำที่กำกวมหรือเกินจริงปะปนอยู่เพื่อให้น่าเชื่อถือ
   - ~ คำขวัญต้องบอกจุดประสงค์ชัดเจนว่าเชิญชวนให้ทำอะไร

ข้อควรจำ

การอ่านงานประเภทนี้ ต้องแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น (ข้อเท็จจริงเป็นข้อมูลที่มีความเป็นไปได้ มีหลักฐานที่พิสูจน์ได้ ข้อคิดเห็นคือการประเมินจากความคิด ความรู้สึก เช่น เรื่องความสวยงาม คุณค่า) จับใจความสำคัญ และวิเคราะห์ว่าส่วนใดเป็น

page01_□□□□□□□□□□□□.indd 16 23/8/61 14:18

จุดประสงค์ของผู้แต่ง ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ มีส่วนใดกล่าวเกินจริง มีข้อมูลหลักฐานที่น่าเชื่อถือมายืนยันหรือไม่

วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ

1. อ่านทีละย่อหน้า หาคำสำคัญ หรือประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
2. เปรียบเทียบข้อความอื่นๆ ตัดรายละเอียดย่อยทิ้ง แล้วนำคำสำคัญและข้อความมารวมกันอีกครั้ง
3. สรุปใจความสำคัญขึ้นใหม่ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง ใจความสำคัญควรสั้น กระชับ และตรงประเด็นมากที่สุด

ตำแหน่งของใจความสำคัญ

~ ใจความสำคัญของข้อความ โดยทั่วไปหนึ่งย่อหน้าจะมีหนึ่งใจความสำคัญ

~ ใจความสำคัญอยู่ส่วนใดก็ได้ เช่น ตอนต้น ตอนกลางของย่อหน้า ตอนท้ายของย่อหน้า หรืออยู่ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า

ตัวอย่าง

นักรบหรือทหารชาวกรีกได้รับยกย่องว่ามีทั้งสติปัญญาและความกล้าหาญ ภาพยนตร์หลายเรื่องฉายภาพให้เห็นว่านักรบชาวกรีกจากเมืองสปาร์ตาล้วนแต่เก่งกล้าสามารถ เพราะมีเรื่องเล่าว่า เด็กชายที่เกิดมาแล้วไม่แข็งแรงจะถูกฆ่าทิ้ง ส่วนคนที่เติบโตจะถูกฝึกให้เป็นทหาร ยามที่ออกไปรบ แม่จะยื่นโล่ให้แล้วกล่าวว่า จงกลับมาพร้อมโล่ ไม่เช่นนั้นก็นอนตายบนโล่นั้นเถิด

ใจความสำคัญคือ **นักรบหรือทหารชาวกรีกได้รับยกย่องว่ามีทั้งสติปัญญาและความกล้าหาญ**

page01_□□□□□□□□□□□□.indd 17 23/8/61 14:18

ตัวอย่าง

สังคมฝรั่งเศสที่นำเสนอผ่านเรื่องเล่าต่างๆ คือภาพปัญหาความยากจน**หลังจากภาวะสงครามโลก** โรงเรียนประจำต้องรองรับ**เด็กนักเรียนที่กำพร้า**เพราะแม่ประสบปัญหาทางการเงิน ส่งผลให้**ขาดการดูแลและการเอาใจใส่เท่าที่ควร กลายเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว**และเป็นภาระความรับผิดชอบของโรงเรียน

ใจความสำคัญคือ **สังคมฝรั่งเศสภายหลังสงครามโลกประสบปัญหาเด็กกำพร้าและมีพฤติกรรมก้าวร้าว**

การอ่านจับใจความร้อยกรอง

การอ่านบทร้อยกรองจะต้องแปลคำ ความหมาย แล้วสรุปความ

หลักการอ่านจับใจความร้อยกรอง

1. อ่านแล้วจับคำศัพท์สำคัญจากแต่ละวรรค หากแปลไม่ได้ต้องคาดเดาจากข้อความรอบๆ
2. แปลความทุกวรรค หากตอนใดไม่สมบูรณ์ อาจเติมประธานหรือกรรมเข้าไป
3. แปลความอีกขั้นว่าข้อความที่แปลแล้วรวมกันทุกวรรคมีใจความที่ต้องการจะบอกว่าอะไร
4. สรุปใจความว่าผู้เขียนให้น้ำหนักหรือสื่อถึงประเด็นใดมากที่สุด
5. วรรคสุดท้ายของกลอนหรือโคลงมักเป็นใจความสำคัญ

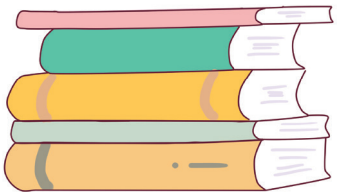

page01_□□□□□□□□□□□□.indd 18 23/8/61 14:18